

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNY A PROJEKT EREDMÉNYÉRŐL

Projekt címe: Humán szolgáltatások komplex fejlesztése a Velencei-tó térségében
Megvalósulás ideje: 2018.02.01 -2020.08.31
Honlap címe: <https://vttnonprofit.hu/vektor/>

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Indikátorok összefoglaló táblázata	2
2.	Munkaerő mozaik program	4
3.	Egészségfejlesztő és betegségmegelőző programok	4
4.	Közösségi fejlesztő folyamatok	5
	A közösségépítést közvetlenül szolgáló programtípusok:.....	5
5.	A helyi közösségekben való szerepvállalásra felkészítő programokon résztvevők.....	6
6.	Fiatalok közösségépítése	7
7.	A helyi életminőség javítását célzó és a helybenmaradást ösztönző programok	8
	Tanulmányi ösztöndíj program	8
	SOS – Spirit of Sports.....	9
	Életmódváltó programok	9
	Nyitott tornatermek kezdeményezés	9
	Hagyományőrző rendezvények	9
	Kultúrkaraván	9
	Önkéntesség.....	9
8.	A 18-30 éves korosztály helyben maradását ösztönző programok.....	10
	További projekt kezdeményezések a fiatalok helybentartására	10
	Felkereső ifjúsági szolgálat	10
	Értékeink újratöltve program	11
	Iskolai önkéntesség	11

Velence, 2021.

1. Indikátorok összefoglaló táblázata

	Megnevezés	Indikátorszám	Ide tartozó programok	Jelenlétek alapján résztvevők száma
1	A projekt valamely programelemébe bevont személyek	min 2600-nak kell lennie, 11%	minden	6068
2	Helyi szakemberhiányos humán közszolgáltatásban, a projektnek köszönhetően elhelyezkedő szakemberek száma növekszik.	16		16
3	Elkészített egyéni fejlesztési tervek	360		372
4	Az egyéni fejlesztési terv alapján, a foglalkoztathatóság szempontjából fontos kompetenciák fejlesztését célzó programelemekben résztvevők	360		372
5	A hátrányos helyzetű csoportok elsődleges munkaerőpiacra jutását támogató programokba nem egyéni fejlesztési terv alapján résztvevők Azon résztvevők száma növekszik, akik nem egyéni fejlesztési terv alapján kerültek bevonásra a hátrányos helyzetű csoportok elsődleges munkaerőpiacra jutását támogató programokba.	350		354
6	Elkészülnek a hátrányos helyzetű csoportok, elsődleges munkaerő piacra jutását támogató programok (aktív munkaerő-piaci eszközök), tematikák.	3		3
7	A projekt keretében szervezett és megvalósított, a hátrányos helyzetből adódó sajátosságok kezelését szolgáló, a célcsoport személyiségfejlődésének pozitív irányú változása érdekében nyújtott mentori szolgáltatásban részesülők száma növekszik.	200		222
8	A lakosság egészségmegtartását célzó közösségi egészségnevelési és egészségfejlesztési programok	3100	Életmódváltó programok	705
SOS Sportnapok			1636	
MozgaTók			443	
Fiatalkorúak és kamaszok egészség tudatosságának fejlesztése			718	
ÖSSZESEN			3502	
9	Közösségi fejlesztő folyamatokban résztvevők	450	Rózsató ültetés	196
Közösségi terek megnyitása			111	
Szívességcsere			69	
Vállalati önkénteskedés			87	
ÖSSZESEN			463	
10	A helyi közösségekben való szerepvállalásra felkészítő programokon résztvevők	120	Ifjúsági párbeszédrendszer, tanácsok	260

	Megnevezés	Indikátorszám	Ide tartozó programok	Jelenlétek alapján résztvevők száma
			<i>ÖSSZESEN</i>	260
11	Fiatalközösségépítés	450	City rally	584
			Egy húron pendülünk	517
			<i>ÖSSZESEN</i>	1101
12	A helyi életminőség javítását célzó és a helybenmaradást ösztönző programok száma	8	tanulmányi ösztöndíj program	1
			SOS	1
			Életmódváltó	1
			nyitott tornatermek	1
			hagyományőrző	1
			kultúrkaraván	1
			önkéntes programok	1
			munkaerő mozaik	1
			<i>ÖSSZESEN</i>	8
13	A 18-30 éves korosztály helyben maradását ösztönző szolgáltatások, programok száma	8	ifjúsági tanácsok	1
			city rally	1
			közösségi terek	1
			szívességcsere	1
			felkereső ifjúsági	1
			értékeink újratölte	1
			iskolai önkéntesség	1
			tanulmányi ösztöndíj	1
			<i>ÖSSZESEN</i>	8
14	Egészségfejlesztő és betegségmegelőző programokban résztvevő személyek száma	800		851
15	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	300		368
16	Migráns, külföldi hátterű, kisebbségi (beleértve a marginalizálódott közösségeket, például a romákat) résztvevők	200		200
17	A program elhagyását követően a munkaerőpiacra, vagy munkaerő-piaci programba belépők száma	50		40
18	Szervezetfejlesztési intézkedésekkel érintett intézmények száma	5		5

2. Munkaerő mozaik program

A Munkaerő-Mozaik programunk a foglalkoztathatóságot segítő humán-közszolgáltatások fehér foltjain, hiányterületein célzott meg komplex beavatkozásokat, olyan célcsoportok vonatkozásában, amelyeket a munkaügyi intézményrendszer korábban nem ért el sikeresen. A Munkaerő-Mozaik programunk kiemelten épített a helyi gazdasági szereplők igényeire, érdekeire, ezért a koordinációs és működési mechanizmusokban kiemelt figyelmet szántunk a vállalatokkal való folyamatos kapcsolattartásra együttműködésre.

A Munkaerő-Mozaik Program munkavállalási életkorban lévő, de munkaerőpiacon inaktív célcsoportokra fókuszált, kiemelten a NEET fiatalokra, a gyermeket nevelő nőkre, akik aktuálisan nem jelennek meg az intézményrendszerben, nem részesülnek aktív munkaerő-piaci eszközökben, és foglalkoztathatóságuk érdekében fejlesztésre szorulnak. A projekt sikere szempontjából kiemelt fontosságú volt, hogy a humán közszolgáltatások által el nem ért célcsoportokat elérjük, megszólítsuk, és a programba bevonjuk.

Itt fontos kiemelni, hogy a projekt előkészítése óta eltelt pár évben a munkaerőpiac erőteljesen átalakult: 2018-2019 között konjunktúra kezdődött. A helyi, eddig állástalan munkaerőt legnagyobb részét felszívták a helyi vállalkozások, így a térség munkanélkülisége nagy mértékben csökkent. A toborzást ez a tény nagyban nehezítette, hiszen könnyen lehetett állást kapni. Elmondhatjuk azonban, hogy a célcsoport nem változott: a munkaerőpiacra visszatérni (vagy elkezdni) akaró gyerekes anyák; álláskereső; pályakezdő fiatalok; ismert periférius területek lakói (pl. Csiribpuszta, velencei nagycsaládok) tették ki a projektbe bevont személyek körét.

2020 év elejére pedig új és eddig teljesen ismeretlen problémával kellett szembenéznük a munkaerőpiacra igyekvő embereknek. A COVID válság idejére is igyekeztünk gyorsan reagálni és megfelelő tanácsadással, támogatással ellátni a hozzánk forduló, vagy a projektbe már bekapcsolódott célcsoport tagokat.

A projekt során két nagyobb csoportra osztottuk a bevont célcsoport tagokat, alapvetően a pályázati felhívás kívánalmainak megfelelően: az első csoport egy kompetencia teszten és egyéni fejlesztési terven alapuló fejlesztést kapott, a másik pedig teljesen egyedi igényeken alapuló fejlesztést. Ebben a második csoportban is voltak, akik nagyobb elköteleződést tudtak vállalni, ők egyéni szakmai terv mentén kapták a szolgáltatásokat. Azok a személyeknek, akiknek egy konkrét elakadás kezelésére, egy-egy konkrét probléma megoldására volt szükségük, vagy még nem álltak készen a hosszabb elköteleződésre, egyénileg alakítottuk és ajánlottuk a szolgáltatásokat.

Minden esetben dokumentáltuk a fejlesztési folyamatot, a lezárt akták a projekt dosszié részei. Az EFT-t kapó személyek számára minden esetben ESZA kérdőívek is készültek, amelyeket mind rögzítettünk az EPTK-n.

3. Egészségfejlesztő és betegségmegelőző programok

Sport, egészség témájú rendezvényeink minden településen, több helyszínen zajlottak le. Minden rendezvénytípushoz készültek részletes szakmai beszámolók és haladási naplók, ezek bemutatásra kerültek a záró előrehaladási jelentésben, jelen keretek között egy összefoglalót adunk.

Általános céljaink közé tartozik a térség lakosságának egészségmegőrzése és -fejlesztése. Napjainkban egyre többen szentelnek nagyobb figyelmet az egészségnek, a testi-lelki jólétnek, a megelőzésnek és az egészséges életmódnak, de nem mindenkinek van lehetősége minőségi programokon részt venni. Emellett a célcsoportunk körében az egészség megerősítése különösen fontos. 2018 őszétől az egészséggel foglalkozó helyi szakemberek tudására építő életmódnapokat szerveztünk. Pozitív példákön keresztül mintákat adtunk. Kiemelt szerepet szántunk függőségeink – alkohol,

VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Kft.

EFOP-1.5.2-16-2017-00017

dohányzás, drog, játék, internet stb. – kezelésére, illetve az egészségmegőrzés természetes módszereire. Látványos eredményt lehetne elérni a betegségmegelőzésben a szűrővizsgálatok hatékonyabb szervezésével és az azokon való nagyobb arányú részvétellel. Ennek érdekében települési programokhoz kapcsolódó mobil szűréseket szerveztünk. Az eseményeken a települések egészségügyi szakembereinek, alternatív gyógyászaik és sportedzőinek aktív részvételére is számíthatunk. A szűréseken vérnyomás, vércukor, terheléses pulzus és testzsír mérése zajlott. Szeretnénk a mozgás örömeit minél több emberrel megosztani, valamint megmutatni a sport közösségformáló, egészségmegőrző és -fejlesztő erejét. Célunk, hogy találja meg mindenki a magához illő sportot, és hogy a sport a családok és közösségek építője legyen.

Külön programelemként szerepelt a gyermekek egészségre nevelése: Kisgyermek és kamaszok egészségtudatosságának fejlesztése című programmal. Ilyen programot 5 általános iskola alsó és felső tagozatában 10 alkalommal rendeztünk. Az alkalmak tartalmaztak kirándulást, jógaórákat, vízisportok népszerűsítését, gerinctornát, egészséges táplálkozást népszerűsítő előadásokat. Gyermekek gerinctorna, szárazföldi szörf és sárkányhajó, relaxáció, méta csoportos foglalkozások keretében, számos eszközzel igyekeztünk újszerű módon felhívni a figyelmet a sportra és az egészséges életmódra. A programba 718 gyermeket vontunk be.

SOS - Spirit of Sports rendezvényeinken a bevont települések sport klubjai, egyesületei, edzői mutatkoztak be, mindenhol két-két alkalommal. A résztvevők adott települések sportolási lehetőségeivel ismerkedhettek meg, a sportokat ki is próbálhatták és az edzőkkel, egyesületekkel egyeztetni is tudtak, ha kedvük támadt valamelyik sportot rendszeresen űzni. A rendezvénnyel minden korosztályt megszólítottunk. Célunk az volt, hogy felhívjuk a figyelmet a sportok fontos egészségmegőrző szerepére és arra, hogy minden korosztály találhat maga számára megfelelő sportolási lehetőséget. A Mozgató Sportágválasztó rendezvényünk két alkalommal került megrendezésre. Célja a vízi sportokkal történő ismerkedési lehetőség biztosítása volt. A vegyes korosztályú résztvevőket számos kolléga és szakember segítette a számukra újdonságnak számító vízi sporteszközök kipróbálásában. A sportágválasztón szakemberek, edzők részvételének köszönhetően a fiatalok tanácsadást, állapotfelmérést is igénybe vehettek.

4. Közösségi fejlesztő folyamatok

A térség működésének egyik alapvető feltétele, hogy sok működő közössége legyen, s azok kellően nyitottak legyenek, befogadóak. Ez főleg azért fontos, mert a lakosságszám növekedésével mindig vannak újak, akik még nem találták meg a helyüket, illetve a passzívok kiszorítva érzik magukat a bejáratott körökből.

Ezek mentén gondolkodtunk a közösségek építéséről, ehhez szabtuk eszközeinket. Horizontális elvként minden programtípusnál szempont volt a közösségek építése. Így a sport-és egészségmegőrző több tucatnyi program célja elsősorban az volt, hogy fenntartható csoportokat hozzon létre. Az SOS és Mozgató programok különösen sikeresek voltak ilyen szempontból: több száz résztvevő találta meg ezeken a helyét egy-egy sportos vagy életmódos csoportban, szolgáltatáson, közösségben. A vízisport, a gyermek és családi fitness, illetve kirándulós csoportok voltak a legsikeresebbek.

A közösségépítést közvetlenül szolgáló programtípusok:

Önkéntesség – Az önkéntességre épülő közösségek nagyobb elköteleződést kívánnak, de tartósabbak is. Tipikusan azoknak ajánlottuk általában, akik a munkaerőpiacon önbizalomhiányosak voltak, hogy legyen hol biztonságos közegben gyakorolják a csoportban való munkát, s közben hasznosnak érzik magukat.

A szívességcsere és az ifjúsági önkéntes programok előkészítéseképpen igényfelmérést végeztünk. Települési koordinátoraink felkeresték az intézményeket- iskolák, óvodák, családsegítő szolgálatok, egyházak – és összegyűjtötték tőlük,

VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Kft.

EFOP-1.5.2-16-2017-00017

hogyan milyen területen számíthatnának önkéntesek segítségére. Adatbázist készítettünk arról, hogy milyen igények és lehetőségek vannak önkéntes munkákra. Több fórumon (pl. iskolák, különösen az agárdi Chernel István Általános Iskola és Gimnázium, a nyéki gimnázium és a Dr. Entz Ferenc Mezőgazdasági Szakképző Iskola helyszínein tanórák keretében beszámoltunk az önkéntes programunkról és kitöltöttük a diákokkal az önkéntes kérdőívünket, amivel felmértük, hogy milyen önkéntes munkát végeznének szívesen, hogy hány órát teljesítenek közösségi szolgálatból, és, hogy ezen kívül is végeznének-e önkéntes munkát. Elkértük az elérhetőségeiket. Ezekből a kérdőívekben is adatbázist hoztunk létre, majd erre építve nagyobb körökben, felnőtt célcsoportokat is elértünk.

Munkánk eredményeképpen a következő önkéntességre épülő közösségek alakultak ki:

- óvodai rendezvényeken segítő csoport Gárdonyban, Sukorón
- települési és intézményi sportnapok és sportversenyek felügyelésében, indításban, tájékoztatásban támogató önkéntes kör minden településen
- szűrővizsgálatok, életmódnapok szakmai asszisztenciáját támogató fiatalok és anyák köre
- vízisportok és kirándulások szervezői köre a Szitakötő Egyesület mentorálásával
- zenei és kulturális programokat szervezők a Kongató Egyesület mentorálásával.

A **Szívességcsere program** fiatalokat és időseket összekötő elemei is sikeresek voltak. Erre még nagyobb igény is mutatkozott, elsősorban az idősothtonok lakói között, akik mentális frissen maradása és egészsége párhuzamban van a külső ingerek, főleg fiatalok jelenlétével.

Közösségi tér

A közös cselekvési lehetőségeinek bővítése érdekében, Gárdony központjában alakítottuk ki a Vektor Közösségi Pontot. Egy ingatlant saját erőből, sok önkéntes munka felhasználásával, majd a projekt forrásainak felhasználásával újítottunk meg és tettük elérhetővé a fiatalok és a közösség számára. A hely tovább épült, költségátcsoportosítás révén felújítottuk, fiatalok részvételével, jelenleg is több csoport, illetve civil szervezet a projekt segítségével itt tartja találkozóit: Kongató Egyesület, Szitakötő Egyesület, illetve nem szervezeti keretek közt létező csoportok (többek közt az önkéntességre építők köre).

A fiatalok közös cselekvési lehetőségeinek bővítése érdekében biztosítunk olyan közösségi tér használati lehetőséget, amely elősegíti az alulról jövő, informális és formális aktivitások megvalósítását, a fiatalok értékteremtő együttműködését.

5. A helyi közösségekben való szerepvállalásra felkészítő programokon résztvevők

A térségben élő fiatalok közösségi cselekvési lehetőségei meglehetősen szűkösek. A 15-24 éves korosztály, amely tipikusan Székesfehérvár vagy Budapest viszonylatában ingázik, fokozatosan kikerül a helyi ifjúsági közösség mindennapjaiból, szociális kapcsolatrendszerük átalakul, és egyre kevésbé van lehetőségük a generációs kapcsolataik működtetésére. Az iskolai környezetükben, illetve otthonaikban aktív fiatalok helyben csak nagyon kis mértékben vesznek részt közösségi aktivitásokban. A fellazult generációs kapcsolatok növelik az iskolából lemorzsolódók veszélyeztetettségét, NEET státuszba kerülését, illetve nehezítik ebből az állapotból történő kiemelkedést.

A projekt keretében – elsősorban a kortárs csoportok és közösségi kapcsolatok erősítése érdekében - a hátrányos helyzetű fiatalok közösségépítését céloztuk meg.

Először is a projekt keretében megerősítettük azokat közszolgáltatásokat, amelyek segítik, támogatják a fiatalok önszerveződését. Ennek érdekében az önkormányzatoknál és a VTT-ben is ifjúságsegítő, ifjúsági referens munkakörben foglalkoztatott szakemberek kerültek felvételre, akiknek elsődleges feladata a fiatalokkal, informális közösségeikkel való kap-

VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Kft.

EFOP-1.5.2-16-2017-00017

csolattartás, koordináció. A VTT-ben az ifjúsági referens Kádár-Csoboth Péter volt, az önkormányzatoknál pedig: Titonelliné Nemzetes Gabriella (Velence), Wirth Andrea (Gárdony), Janicska Judit (Pákozd), Radó Dávid László (Kápolnásnyék) és Adorján Ágnes (Sukoró). Egyes kollégáink profiljuknak megfelelő módon, saját szakmai eszköztárukkal végezték felkereső ifjúsági munkájukat. Egyesek tanári, humán szakemberi beszélgetésekre, mások közös sportolásra, míg néhányan online eszközökre építették a kapcsolatok kiépítését.

E mellett ifjúsági párbeszédrendszert alakítottunk ki, amelynek keretében a fiatalok és képviselőik közvetlenül is érvényesíthetik érdekeiket az őket érintő helyi ügyekben, döntéshozatali folyamatokban. Az önkormányzatok mellett Ifjúsági Tanácsok jöttek létre, akik észrevételeikkel, javaslataikkal, véleményeikkel segítik a döntéshozók munkáját. Az ifjúsági párbeszédrendszeren keresztül a fiatalok hatással lehetnek az őket célzó helyi közszolgáltatások működésére is. Az ifjúsági tanácsokra toborzó alkalmakat szerveztünk iskolákban és közösségi terekben. Ez volt maga a párbeszédrendszer megalapozása. Módszertanilag nemformális pedagógia módszerekkel (vitagyakorlatokkal, drámapedagógia elemekkel) igyekeztünk az érdeklődőket motiválni a részvételre. A települések elindították ösztöndíj programjukat, amely önmagában felkeltette a diákok figyelmét a programunkra; nekik igények alapján külön szerveztünk információs napokat. Felkereső ifjúsági munkával a településeken meglátogattuk a fiatalok által ismert közösségi tereket, kapcsolatba kerülve, beszélgetve velük az igényeikről. A tapasztalat az volt, hogy nagyon lecsökkent a másodlagos szocializációs terek száma, szinte „kiveszett” a közösségi tereken való „lógás” a fiatalok életéből.

A fiatalok részvétele a projektben hullámszerűnek volt mondható. Főbb rendezvények önkénteseiként, egy-egy ötletelő találkozó aktív tagjaiként, illetve érdekes vagy újszerű módszerek esetén nagy számban megjelentek, majd időszakos passzivitás után újra visszatértek. A projekt eredményeként a térség döntéshozóit ennek hullámszerű működési, bevonhatósági stílusnak a jó felhasználására tudtuk megtanítani. Az elért fiatalokból mostanra több tucat rendszeres települési önkéntes, tanult szakmájának gyakornoka vagy aktív véleményformáló lett.

6. Fiatalok közösségépítése

Az előző pontban bemutattuk a fiatalok bevonásának indokait. Az ifjúságsegítő munkatársak első hónapi bevezető oktatása, tapasztalatomegosztó ülései után három fő stratégia mentén kezdték a fiatalok elérését-toborzását.

Az ifjúsági tanácsokra toborzó alkalmakat szerveztünk iskolákban és közösségi terekben. Ezeket nemformális pedagógia módszerekkel (vitagyakorlatokkal, drámapedagógia elemekkel) igyekeztünk az érdeklődőket motiválni a részvételre.

A települések elindították ösztöndíj programjukat, amely önmagában felkeltette a diákok figyelmét a programunkra; nekik igények alapján külön szerveztünk információs napokat.

Felkereső ifjúsági munkával a településeken meglátogattuk a fiatalok által ismert közösségi tereket, kapcsolatba kerülve, beszélgetve velük az igényeikről.

Emellett szakmai döntésünk az lett, hogy a fiatalok bevonásával készítjük el az őket kiszolgáló honlapot.

Kiemelt programunk volt a fiatalok felé a City Rally sorozat, amelynek keretében a helyi fiatalok helyi segítőkkel bejárták a települések kulturális és természeti értékeit. A programokat minden településen többször megvalósítottuk. Külön munkacsoport alakult a program megvalósítására, amelyben minden településről vettek részt fiatalok is. A megvalósítás közben a fiatalok a digitális technológia segítségével bemutatták az adott helyszínt és rendezvényt. Ennek során honlapunk és a közösségi média eszközei is segítségükre voltak, külön szemináriumot szerveztünk a felkészítésükre.

VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Kft.

EFOP-1.5.2-16-2017-00017

A City Rally program igen változatosan zajlott, ízelítőként pár rendezvény:

Az egyik adventi hétvégén összegyűltek Velence ösztöndíjas fiataljai, hogy a hagyományos sütivásárra süteménnyel készüljenek és segítsenek az árusításban, ezáltal közösen jót tegyenek az iskoláért. A fiatalok leginkább a sütispavilonban érezték otthon magukat, ahol beszélgethettek a vásárlókkal, akik így szívesebben támogatták nagyobb összeggel az iskolát. A résztvevők a polgármester úrral folytatott beszélgetésen el is mondhatták, hogyan gondolkodnak a településről, milyen programokkal lehetne még támogatást gyűjteni. Az egyik pákozdi City rally a helyi szüreti felvonulás keretein belül valósult meg, a másik pedig az újonnan nyílt hadtörténeti kiállítást mutatta be.

Több település gyerekei, fiataljai vehettek részt sárkányhajózáson a sukorói evezőspályán. Itt partnerünk, a Dragon Aqua SE sárkányhajó egyesület volt segítségünkre. A vízre szállás után hamar belejött mindenki az együtt evezésbe, és így több kilométert tudtak megtenni a tó nyugodt vizén, valamint a nádasok között, miközben a pihenők idején a hajók kormányosai a tóról és a környékről meséltek a fiataloknak, például hogy milyen eredetű a tó és hogy mik történtek valaha Pákozdi dombjain. A nádasok között közlekedve az ifjúság meghallgathatta és megismerhette a sokszínű élővilágot is.

A helyi nevezetességek mellett változatos mozgásformák kipróbálására is lehetőség adódott, mint a slackline, a longboard vagy a zsonglorködés.

A City Rally az egyik legnépszerűbb programelem volt, összesen 584 gyermek és fiatal vett részt rajta a két év alatt.

Egy húron pendülünk – zenével a közösségépítésért: a programmal a térségben élő gyermekek és fiatalok közös zenei nevelésének, zene általi közösségépítésének megszervezésére tettünk kísérletet. Iskolai osztályoknak, óvodai csoportoknak, nagyobb gyermek-és ifjúsági csoportoknak szerveztünk mindenki számára részvételt adó közösségi éneklést, zenélést. Munkatársunk Horváth Márk zenész és zenetanár szervezte és valósította meg ezeket az alkalmakat zenésztársaival. Erről a sorozatról is rendelkezésre állnak a szakmai beszámolók és a fotók is a mellékletek között.

Úgy tűnik, hogy a különböző megközelítések közül inkább az egy-egy konkrét, érdekes tevékenységre (zene, sport) építő egyedi esemény ürügyén zajló közösségépítés működik, kampányszerűen, kevésbé rendszeresen. Valószínűleg a vízisport közösségek megújulása, illetve a zene újszerű, nem tehetséggondozásra hanem közösségépítésre való használata is hozzájárult, hogy ezeken a területeken tudtunk inkább jobb eredményeket elérni.

7. A helyi életminőség javítását célzó és a helybenmaradást ösztönző programok

Projektünk támogatta a helyi gazdaság erősítését, a térség életminőségének javítását, a települések erőforrás-megosztását és hálózati együttműködését, a helyi sportélet fejlesztését. Mivel ezek a célok igen szélesek, átfogóak, még a pályázat elkészítésének fázisában igényfelmérést végeztünk és ott jelöltük ki azokat az irányokat, amelyekre mint az életminőség javítása, fókuszáltunk. A megkapott válaszok nagy része a közösségszervező funkciókkal bíró, rendszerint kulturális jellegű szolgáltatásokat jelölte meg, mint általa igényelt tevékenységet. E mellett a közösségi/generációközi önkéntes munka is említésre került. A másik erősen preferált tevékenységi körön, a „közösség egészségfejlesztésen” belül komoly érdeklődés nyilvánult meg a tömegsport, közösségi sporttevékenységeket célzó lehetőségek bővítése felé. A „fiatalok közösségépítése” szintén erősen priorizált fejlesztési igény volt. A válaszok jelentős része a fiatalok korosztályi aktivitásainak erősítése, az iskolán kívüli önszerveződési lehetőségek biztosítása, „értelmes programokhoz” közösségi terek és fejlesztő szakemberek biztosítása került említésre.

Tanulmányi ösztöndíj program

Az öt települési önkormányzat 2018 és 2019 tavaszán is tanulmányi ösztöndíj programot indított. Az elnyerhető támogatás mindkét évben a tanévkezdéshez kötődő egyszeri 50 000 forint támogatás volt. A támogatott tanulóknak a tanulmá-

VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Kft.

EFOP-1.5.2-16-2017-00017

nyí ösztöndíjakat tanévkezdési időszakban folyósította az adott település önkormányzata. 315-en kaptak támogatást a projekten belül.

SOS – Spirit of Sports

Rendezvényeinken a bevont települések sport klubjai, egyesületei, edzői mutatkoztak be, mindenhol két-két alkalommal. A résztvevők adott települések sportolási lehetőségeivel ismerkedhettek meg, a sportokat ki is próbálhatták és az edzőkkel, egyesületekkel egyeztetni is tudtak, ha kedvük támadt valamelyik sportot rendszeresen űzni. Célunk az volt, hogy felhívjuk a figyelmet a sportok fontos egészségmegőrző szerepére és arra, hogy minden korosztály találhat maga számára megfelelő sportolási lehetőséget. Azt érzékeltük, hogy a projekt hatására a sportkörök sokkal jobban figyeltek a közösségépítő funkciójukra: szimpla edzésből csoportépítő folyamatok indultak el. Ehhez a rendezvényeink munkatársa adta a szikrát.

Életmódváltó programok

2018 őszétől az egészséggel foglalkozó helyi szakemberek tudására építő életmód- napokat szerveztünk. Pozitív példákon keresztül mintákat adtunk. Kiemelt szerepet szántunk függőségeink – alkohol, dohányzás, drog, játék, internet stb. – kezelésére, illetve az egészségmegőrzés természetes módszereire.

Nyitott tornatermek kezdeményezés

A településeken található csarnokokat, iskolai tornatermeket, műfüves pályákat használtuk közösségi sportolási alkalmak megszervezésére. Járulékos eredmény lett több tucat helyi család figyelmének arra irányítása, hogy a nyáron kívül is lehet szabad téren sportolni, a műfüves pálya erre vezette a résztvevőket: a sport szezonális űzése felől az egész éves mozgás irányába.

Hagyományőrző rendezvények

Egy tevékenységcsoportban fontosnak tartottuk a lokálpatriotizmus erősítését, amelyen keresztül az érzelmi azonosítás erősítése a célunk. Kiemelten fontos, hogy legyenek olyan generációs élmények, amelyek az időszakosan elvándorló fiatalokban erősíthetik a visszatérést. Erre leginkább a hagyományőrző jelleggel megvalósított programok kínáltak lehetőséget. Megerősítettük azt a folyamatot, amely a régi, megszokott falusi, kisvárosi rendezvényeket a hagyomány újszerű, fiatalosabb feldolgozása irányába tereli. Ezekhez főleg a rendhagyó helyszínek járultak hozzá, pl. a múzeumok éjszakája, Babák rózsakertje programokon. A régies stílusban zajló programokra pedig sikerült több száz újonnan beköltözőt odavonzani, így a kórustalálkozóra, vagy a Mihály napra és a szüreti felvonulásra.

Kultúrkaraván

A program keretében a térség és az ország kulturális sokszínűségét bemutató, zene és tánc központú rendezvényeket szerveztünk, amelyeken helyi zenekarok és előadók, valamint hazai nemzetiségeket képviselő előadók részvételére építettünk. Szintén minden településen megvalósult a rendezvénysorozat és az egyik legnépszerűbb programelemmé vált.

Önkéntesség

Az önkéntességre épülő közösségek nagyobb elköteleződést kívánnak, de tartósabbak is. Tipikusan azoknak ajánlottuk általában, akik a munkaerőpiacon önbizalomhiányosak voltak, hogy legyen hol biztonságos közegben gyakorolják a csoportban való munkát, s közben hasznosnak érzéik magukat.

Munkánk eredményképpen a következő önkéntességre épülő közösségek alakultak ki:

- óvodai rendezvényeken segítő csoport Gárdonyban, Sukorón

VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Kft.

EFOP-1.5.2-16-2017-00017

- települési és intézményi sportnapok és sportversenyek felügyelésében, indításban, tájékoztatásban támogató önkéntes kör minden településen
- szűrővizsgálatok, életmódnappok szakmai asszisztenciáját támogató fiatalok és anyák köre
- vízisportok és kirándulások szervezői köre a Szitakötő Egyesület mentorálásával
- zenei és kulturális programokat szervezők a Kongató Egyesület mentorálásával.

A Szívességcseré program fiatalokat és időseket összekötő elemei is sikeresek voltak. Erre még nagyobb igény is mutatkozott, elsősorban az idősothtonok lakói között.

8. A 18-30 éves korosztály helyben maradását ösztönző programok

Fiatalok, családok helyben maradását támogató térségi szolgáltatásfejlesztések megvalósítása elnevezésű beavatkozás és tevékenységei olyan humán-közszolgáltatások fejlesztését célozták meg, amelyek a vonzóvá, perspektivikussá, elérhetővé teszik az érintett településeket, ezáltal csökkentve az elvándorlás mértékét, illetve növelve a betelepülések számát. A beavatkozás szorosan kapcsolódik az összes előzőleg bemutatott tevékenységhez, hiszen azok döntően olyan szolgáltatásfejlesztéseket céloznak meg, amelyek az életminőség javításához, a fiatalok, családok helyben maradásához, a térség népességmegtartó erejének növeléséhez kapcsolódnak.

A fiatalok elvándorlásának megakadályozása közvetlen eszközökkel rendkívül nehéz a térség adottságait tekintve. Az oktatási célú mobilitás, a két jelentős gazdasági pólus (Budapest és Székesfehérvár), a helyi munkaerőpiac korlátai összességében a fiatalok elvándorlását okozzák, amit azonban ellensúlyoz a családosok, illetve az idősebbek egyre erősödő betelepülése. Az egészséges népességszerkezet érdekében a beavatkozás elsősorban a fiatalok és a családok vonzására irányuló szolgáltatásfejlesztéseket tartalmazza. Célunk volt, hogy olyan szolgáltatásokat működtessünk, amely erősíti a térséggel való azonosulást, tartós kötődést alakít ki, és az elvándorló fiatalok esetében megalapozza a későbbi visszatérést.

További projekt kezdeményezések a fiatalok helybentartására

Felkereső ifjúsági szolgálat

A közösség és az ellátórendszerek számára gyakran „láthatatlan” NEET fiatalok bevonása érdekében az alkalmazott ifjúságsegítők ún. felkereső ifjúsági munkát is végeztek, és ennek keretében vonták be a működtetett szolgáltatásokba azokat a célcsoportokat, akik az online, vagy az intézményi kommunikáció során nem bizonyulnak elérhetőnek. A települések és a VTT ifjúsági referense koordinálták ezt a projektelemet. A tanácsadás témája nagyon változatos volt, egyéni igényekhez igazodott: pályaválasztás, szakmaválasztás, ösztöndíj lehetőségek, önkéntes feladatok, diák munka vállalása, stb. Az ifjúsági referensek minden hónapban nagyon részletes szakmai beszámolót készítettek az ellátott feladataikról. Ezeket a mellékletek között bemutatjuk.

VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Kft.

EFOP-1.5.2-16-2017-00017

Értékeink újratöltve program

A fiatalok érték-felfedezését és kreativitását is ösztönözte a Vektor Közösségi Pont kimondottan fiataloknak szóló programja az elmúlt két évben. A programba több száz, Velencei-tó környékén élő fiatalot vontunk be, hogy értékeket fedezhessenek fel és közelebb kerülhessenek a művészetekhez, ezen belül is a zenéhez és a képzőművészethez.

A téma keretében két hangsúlyos sorozatunk volt, az egyik az „Egy húron pendülünk” címen, míg a másik az „Értékeink újratöltve” címen futott. Mindkettő fő célja volt, hogy a fiatalok figyelmét felhívjuk kulturális értékeinkre, előbbi esetén a gazdag hazai és nemzetközi zenei világra, utóbbi esetén pedig a helyi és tágabb környékünk értékeinek, hagyományainak megbecsülésére.

Az „Értékeink újratöltve” egy képzőművészeti pályázat volt, melyet mindegyik tó körüli településen meghirdettünk. A pályázat célja volt, hogy felhívjuk a gyermekek figyelmét arra, hogy milyen sokszínű, változatos és érdekes a világ, amelyben élünk. Ennek keretében több alkalommal nyújtottunk zenés ihletadó alkalmat is a gyerekeknek pályaműveik elkészítéséhez. A különböző zenés alkalmakon a hazai zenei kincs megismerése mellett a fiatalok betekintheztek Afrika, Közép-Amerika és az arab országok kulturális sokszínűségébe is. A zenei élmények által inspirált műveket festmény, rajz, kollázs és fotó kategóriákban vártuk és minden településen kiállítottuk, valamint díjaztuk a legjobbakat.

A program fő ereje az volt, hogy az iskolákat, óvodákat rendszerszerűen elértük rajta keresztül, olyan egyszerű csatlakozási pontokat kínálva, hogy bármely gyermek, fiatal tudjon kapcsolódni, és pedagógusa is támogatónak érezze a programot.

Iskolai önkéntesség

Iskolai közösségi szolgálat keretében a térség középiskolásait támogattuk az érettségihez szükséges közösségi szolgáltatások értelmes, tanulást, tapasztalatot és kapcsolatokat is biztosító fogadó helyek felkutatásával. Közvetítettük és követtük a fiatalokat, gondozva a fogadó program és a fiatalok kapcsolatépítését. A Vektor rendezvényei közül 24 alkalommal vettek részt diák önkéntesek, több, mint kétszázan összesen. Az elvégzett feladatok köre igen széles volt: segítettek a regisztrációnál, tájékoztatták a vendégeket, a kipróbálható sportszereknél segítették a sportolók/edzők munkáját, ovis rendezvényeken segítettek arcfestéssel, ragasztható tetoválások felhelyezésével, a gyerekeknek lufit osztottak. A fiúk általában a helyszínek berendezésében vettek részt: sátrak állításával, asztalok kihelyezésével. Önkéntesek segítettek a tájékoztató munkánkat is, plakátok ragasztásával és szórólapok osztásával.

Tapasztalatunk az volt, hogy sok fiatal keresett valódi, tartalmas önkéntes programot, és sokan igényelték a program értelmének, hátterének elmesélését, tudatosak voltak.

Összefoglalva:

Projektünk támogatta a helyi gazdaság erősítését, a térség életminőségének javítását, a települések erőforrás-megosztását és hálózati együttműködését, a helyi sportélet fejlesztését. Mivel ezek a célok igen szélesek, átfogóak, még a pályázat elkészítésének fázisában igényfelmérést végeztünk és ott jelöltük ki azokat az irányokat, amelyekre mint az életminőség javítása, fókuszáltunk. A megkapott válaszok nagy része a közösségszervező funkciókkal bír, rendszerint kulturális jellegű szolgáltatásokat jelölte meg, mint általa igényelt tevékenységet. E mellett a közösségi/generációközi önkéntes munka is említésre kerül. A másik erősen preferált tevékenységi körön, a „közösség egészségfejlesztésén” belül komoly érdeklődés nyilvánult meg a tömegsport, közösségi sporttevékenységeket célzó lehetőségek bővítése felé. A „fiatalok közösségépítése” szintén erősen prioritizált fejlesztési igény volt.

Munkatársaink 2020. júniusában

